

Majandus- ja taristuministri 19. märtsi 2020. a määruse nr 5 „Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti järelevalve infosüsteemi põhimäärus“ muutmise eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määrusega muudetakse majandus- ja taristuministri 19. märtsi 2020. a määrust nr 5 „Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti järelevalve infosüsteemi põhimäärus“ (edaspidi *määrus nr 5*). Määruse muudatused on seotud väärismetalltoodete seaduse, riigilõivuseaduse ja seadme ohutuse seaduse muutmise seaduse¹ (edaspidi *seadus*) muudatusega, mis jõustuvad 1. juulil 2025 ja millela nimemärgise andmestik lisatakse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti järelevalve infosüsteemi (edaspidi *andmekogu*) koosseisu.

1.2. Eelnõu ettevalmistajad

Määruse ja seletuskirja on koostanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ettevõtlus- ja tööstuse osakonna metroloogia ja seadme ohutuse nõunik Maanus Urb (5663 2448, maanus.urb@ttja.ee). Eelnõu õigusekspertiisi tegi Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Ragnar Kass (ragnar.kass@mkm.ee). Eelnõu ja seletuskirja on keeleteoimetanud Justiits- ja Digiministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Mari Koik (mari.koik@justdigi.ee).

1.3. Märkused

Vastavalt peaministri 12. augusti 2024. a korraldusele nr 88 „Ministrite pädevus ministeeriumi juhtimisel ja ministrite vastutusvaldkonnad“ on ministrite pädevusvaldkonnad muutunud. Kuna toote- ja tööstusohutus kuulub majandus- ja tööstusministri vastutusvaldkonda, muudab majandus- ja taristuministri määrust majandus- ja tööstusminister.

Eelnõu on seotud Riigikogu menetluses olnud „Väärismetalltoodete seaduse, riigilõivuseaduse ja seadme ohutuse seaduse muutmise seadusega 363 SE“², mille asjakohased muudatused jõustuvad 1. juulil 2025 ning mille üks eesmärk on väärismetalltoodete seaduse (VMTS) nõuete ajakohastamine tehnika arengut arvestades ja eesmärgiga vähendada ettevõtjate halduskoormust.

Eelnõuga muudetakse 08.01.2024 jõustunud määruse nr 5 redaktsiooni RT I, 05.01.2024, 15.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist.

Eelnõu § 1 kohaselt tehakse määruses nr 5 järgmised muudatused:

---

¹ [Väärismetalltoodete seaduse, riigilõivuseaduse ja seadme ohutuse seaduse muutmise seadus–Riigi Teataja](#)

² [Väärismetalltoodete seaduse, riigilõivuseaduse ja seadme ohutuse seaduse muutmise seadus 363 SE](#)

Punktiga 1 täiendatakse määruse nr 5 § 4 lg-t 1 p-ga ³, millega lisatakse tarbijakaitse ja tehnilise järelevalve infosüsteemi (andmekogu) nimemärgiste andmestik. Täiendus on tingitud kehtivas VMTS-s reguleeritud nimemärgiste riikliku registri viimisest andmekogu koosseisu, mis nõuab andmekogu põhimääruse täiendamist andmekogusse kogutavate andmetega. Olemasoleva nimemärgiste riikliku registri üleviimine andmekogu koosseisu on vajalik, sest nimemärgiste register on tehniliselt vananenud ja ei vasta tänapäevastele riikliku registri nõuetele.

1. juulil 2025 jõustuv VMTS § 12 lg 1 sätestab, et nimemärgis registreeritakse valmistaja või sissevedaja taotluse alusel seadme ohutuse seaduse §-s 12 nimetatud Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti järelevalve infosüsteemis (andmekogus). See tähendab ka, et nimemärgiste riiklikku registrisse kantud nimemärgiseid käsitatakse 2025. aasta 1. juulist alates seadme ohutuse seaduse § 12 lõike 2 alusel asutatud Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti järelevalve infosüsteemis registreeritud nimemärgistena.

Punktiga 2 täiendatakse määruse nr 5 § 6 lg-ga ⁴, mille kohaselt esitab nimemärgise andmed andmekogusse valmistaja või sissevedaja. Sellega sätestatakse andmekogu määru nr 5 nõue, mis tuleneb VMTS §-st 13.

Punktiga 3 täiendatakse määruse nr 5 § 8 lg-ga ⁴, mis sätestab nimemärgise avalikud andmed, milleks on väärismetalltoote valmistanud või sisse vedanud ettevõtja nimi, nimemärgise kujutis pildifailina, nimemärgise registreerimise kuupäev ja number ning registreeringu kehtivus. Nimemärgise avalike andmete sätestamine võimaldab andmekogu vastutaval töötajal tagada andmetele juurdepääsu vastavalt avaliku teabe seaduse § 12 lg-le ⁴. Andmed on andmekogus avalikud, et võimaldada usaldusväärsest allikast kontrollida Eestis registreeritud väärismetalltoote eest vastutavat ettevõtjat.

Punktiga 4 muudetakse määruse nr 5 § 8 lg-ga 5 ning asendatakse sissejuhatavas lauseosas arv 4 arvuga ⁴, mis on sisult tehniline muudatus. Muudatus tehakse, sest määrus nr 5 § 8 täiendatakse lg-ga ⁴.

Punktiga 5 täiendatakse määruse nr 5 § 9 lg-t 1 p-ga ⁶, mille kohaselt säilitatakse nimemärgise andmeid tähtajatult. Täiendus on tingitud andmekogusse kogutavatele nimemärgise andmetele säilitustähtaja määramisest. Kui ettevõtja ei pikenda nimemärgise kehtivust, kuvatakse nimemärgise andmed kehtetuna ja säilitatakse tähtajatult. Kehtetuid nimemärgiseid ei saa uus ettevõtja kasutusele võtta, kuna väärismetalltooted võivad olla turul kauem, kui kehtib nimemärgise registreering. Vältimaks olukorda, kus nimemärgise kehtivuse lõppedes on turul sama või sarnase nimemärgisega eri valmistaja väärismetalltooted, võrreldakse uute nimemärgiste registreerimisel nii kehtivaid kui ka kehtetuid nimemärgiseid. Väärismetalltooted on ajas püsivad ning need leiavad kasutust pikemalt, kui tegutseb väärismetalltoote valmistaja või sissevedaja. Eelneva tõttu on vajalik, et turul oleva väärismetalltoote tausta saab andmekogust kontrollida.

Punktiga 6 täiendatakse määruse nr 5 lisa „Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti infosüsteemis töödeldavad andmed“ IV punktiga, millega kehtestatakse nimekiri andmekogus nimemärgise kujutiste andmestiku raames kogutavatest ja töödeldavatest andmetest. Andmekogusse kogutavate andmete liigituse osas tehakse muudatused, mis võimaldavad andmeid paindlikumalt sisestada võrreldes varem nimemärgise andmestikku kogutud andmetega. Andmete sisestamisel saab andmekogus valida esmalt ettevõtja tegevusala, kas ta on väärismetalltoote valmistaja või sissevedaja, sisseveetava toote puhul saab eraldi sisestada

väärismetalltoote valmistaja nime. Lisatakse nimemärgise registreeringu kehtivusaja lõpu kuupäev ja nimemärgise registreeringu kehtivus, et nimemärgise kehtivust kajastav info oleks selgemalt esil. Võimaldatakse esitada ka lisainfot, et vajadusel saaks sisestada lisaselgitusi. Selguse huvides antakse kogu lisa uues sõnastuses, kuid sisuliselt lisatakse ainult uus punkt IV, muutes vastavalt järgenvate punktide numeratsiooni.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määrus ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Määrusel ei ole sotsiaalset mõju, sealhulgas demograafilist mõju, see ei mõjuta riigi julgeolekut ega välissuhteid, kohaliku omavalitsuse korraldust ega regionaalarengut.

Määruse nr 5 muutmisel tekkivad mõningased mõjud majandusele on tingitud 1. juulil 2025 jõustuvatest seadusemuudatustest ja mõju ulatust on terviklikult kirjeldatud vastavas seaduse muutmise eelnõu seletuskirjas (eelnõu 363 SE). Määruse nr 5 muutmisega ei lisandu uusi ülesandeid ettevõtjatele, vaid võimaldatakse rakendada VMTS-i muudatusi ja eesmärk on lihtsustada andmete esitamist. Kogu nimemärgiste riiklik register koos arhiiviga viiakse üle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti (edaspidi TTJA) hallatavasse andmekogusse. Registri viimisel andmekogu koosseisu on puudutatud ettevõtjatele oluline mõju, kuid puudutatud ettevõtjate hulk on väga väike, mistõttu kõikide ettevõtjate seisukohast on mõju pigem väheoluline. Ettevõtja jaoks tuleb peamine mõju eelnimetatud seadusemuudatustest ja praegune määruse muutmine on ettevõtja jaoks pigem tehniline.

Mõju riigiasutuste korraldusele tuleneb TTJA-le juurde antavast ülesandest. TTJA-l on olemas üldistele andmekogu nõuetele vastav infosüsteem, millele vajaliku mooduli juurde loomise järel saab lisada nimemärgiste andmed. Andmekogu arenduse ja andmete üleviimise kulud on hinnatud 1. juulil 2025 jõustuvate seadusemuudatuste seletuskirjas. Ülesande lisandumine konkreetsele andmekogu haldavale struktuuriüksusele on olulise mõjuga, kuid arvestades TTJA andmekogusse kogutavate ja selles töödeldavate andmete kogumahtu, võib mõju olulisust hinnata andmekogusse lisanduva täiendava andmemahu haldamise seisukohast väheoluliseks.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamiseks vajalikud riigieelarvelised vahendid ja tegevused on täpsemalt kirjeldatud 1. juulil 2025 jõustuva seaduseelnõu seletuskirjas. Määruse rakendamisega seoses tulusid ei laeku.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub samal ajal seadusemuudatustega, millega tuuakse nimemärgise andmestik TTJA järelevalve infosüsteemi, ehk 1. juulil 2025.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Määruse eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks Justiits- ja Digiministeeriumile ning Andmekaitse Inspeksioonile eelnõude infosüsteemi vahendusel. Määruse eelnõu esitatakse

arvamuse avaldamiseks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile, AS-ile Metrosert, MTÜ-le Kulla- ja Kellaliit ning MTÜ-le Eesti Metallikunstnike Liit.